

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 51.784/3
van 18 september 2012

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende de wijze waarop de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten voor logistieke hulp de persoonlijke bijdrage bepalen die aangerekend wordt aan de gebruiker’

Op 23 juli 2012 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 24 september 2012, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende de wijze waarop de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten voor logistieke hulp de persoonlijke bijdrage bepalen die aangerekend wordt aan de gebruiker’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 18 september 2012. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad - voorzitter, Bruno SEUTIN en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Marleen VERSCHRAEGHEN, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 september 2012.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe te bepalen op welke wijze de gebruikersbijdrage wordt berekend die erkende diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de erkende diensten voor logistieke hulp moeten aanrekenen aan de gebruiker voor het aanbieden van gezinszorg, schoonmaakhulp, karweihulp of oppashulp. Wat de gezinszorg betreft, komt de ontworpen regeling in de plaats van het ministerieel besluit van 26 juli 2001 ‘tot vaststelling van het bijdragesysteem voor de gebruiker van gezinszorg’, dat wordt opgeheven (artikel 36).

Hoofdstuk 1 van het ontwerp omvat een aantal definities en algemene beginselen (artikelen 1 en 2). In hoofdstuk 2 van het ontwerp worden de criteria bepaald aan de hand waarvan de gebruikersbijdrage wordt berekend, meer bepaald de wijze waarop de gezinssamenstelling (artikelen 3 en 4) en het inkomen (artikelen 5 en 6) worden bepaald.

In hoofdstuk 3 van het ontwerp wordt voor elk hulptype, respectievelijk gezinszorg (artikel 7), schoonmaakhulp (artikel 8), oppashulp (artikel 9) en karweihulp (artikel 10) bepaald hoe het bedrag van de gebruikersbijlage wordt berekend. Daartoe wordt gebruik gemaakt van een lineaire schaal met een onder- en bovengrens die worden gekoppeld aan de minimale en maximale gebruikersbijdrage, eventueel vermenigvuldigd met een bepaalde factor.

Hoofdstuk 4 van het ontwerp voorziet in een aantal afwijkende regelingen. Bij bepaalde gebeurtenissen in het huishouden van de gebruiker wordt de gebruikerbijdrage onder bepaalde voorwaarden verminderd, namelijk bij een wijziging van het arbeidsregime (artikel 11), een overlijden (artikel 12), een echtscheiding of een beëindiging van een wettelijke samenwoning (artikel 13) of een betrokkenheid bij collectieve schuldenregeling of bij een persoonlijk faillissement (artikel 14). Voor internationale ambtenaren en voor personen die belastingen in het buitenland betaald hebben, wordt een aangepaste regeling uitgewerkt (artikelen 15 en 16). Ook voor meerlingenhulp, kortdurende hulp en nachtzorg wordt voorzien in specifieke bepalingen (artikelen 17 tot 19). Het ontwerp bevat een aantal procedurebepalingen met betrekking tot de voormelde afwijkende regelingen (artikel 20).

Hoofdstuk 5 van het ontwerp bevat een overgangsbepaling voor wie hulp kreeg in 2012 (artikelen 21 en 22). Hoofdstuk 6 voorziet in een aantal bepalingen die van toepassing zijn op alle gebruikersbijdragen (artikelen 23 en 24). De hoofdstukken 7 en 8 bevatten bepalingen over de indexerings-, respectievelijk de inning van de gebruikersbijdrage (artikelen 25 en 26). De hoofdstukken 9 en 10 omvatten een aantal wijzigings- en slotbepalingen (artikelen 27 tot 40), waaruit onder meer blijkt dat het te nemen besluit in werking treedt op 1 januari 2013 (artikel 38).

3. Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in de artikelen 4, 13°, en 70 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Bij deze bepalingen wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om in het algemeen de prijsvorming voor de gebruiker te bepalen en om meer specifiek de tarieven te bepalen en de nadere regels vast te stellen voor de persoonlijke bijdragen die door de thuiszorgvoorzieningen aan de gebruiker wordt aangerekend.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

4.1. Artikel 3 van het ontwerp bevat een aantal criteria om uit te maken voor welke personen van het huishouden rekening wordt gehouden met het inkomen. Samenlevingsverbanden die voldoen aan de criteria bedoeld in artikel 3 worden beschouwd als huishouden, waardoor niet alleen het inkomen van de gebruiker in rekening wordt genomen, maar ook dat van bepaalde personen die met hem een huishouden vormen. Samenlevingsverbanden die niet aan de criteria voldoen worden niet beschouwd als huishouden, waardoor enkel het inkomen van de gebruiker in aanmerking wordt genomen. Het gevolg hiervan is dat gebruikers met een zelfde inkomen verschillend worden behandeld wat betreft de berekening van het gezinsinkomen en dus van de gebruikersbijdrage, naargelang zij een huishouden vormen. Gebruikers die niet tot een huishouden behoren worden daardoor op het eerste gezicht voordeliger behandeld. Met de criteria bedoeld in artikel 3 worden bepaalde categorieën van gebruikers hierdoor op verschillende of juist op gelijke wijze behandeld, afhankelijk van de situatie, zoals blijkt uit wat volgt.

Vooreerst wordt gewag gemaakt van een huishouden wanneer de gebruiker gehuwd is, terwijl andere duurzame samenlevingsverbanden waarin personen elkaar als partners beschouwen slechts als een huishouden worden beschouwd als het leeftijdsverschil tussen beide partners kleiner is dan of gelijk aan vijftien jaar. De eerstgenoemde categorie van gebruikers worden bijgevolg op een verschillende wijze behandeld in vergelijking met de tweede, nochtans vergelijkbare categorie.

Voorts worden samenlevingsverbanden buiten het huwelijk waarin personen elkaar als partner beschouwen, op dezelfde wijze behandeld als samenlevingsverbanden waarin personen elkaar niet als partner beschouwen. Bovendien is er tussen dezelfde feitelijke samenlevingsverbanden een verschillende behandeling, naargelang er een leeftijdsverschil is tussen de partners van al dan niet meer dan vijftien jaar.

Ten slotte wordt van gebruikers die een zogenaamd “bisnummer” hebben, veeleer dan een rijksregisternummer, nooit nagegaan of ze tot een huishouden behoren, ook al kunnen ze gehuwd zijn of bloed- of aanverwanten hebben of een partner waarmee een leeftijdsverschil bestaat van vijftien jaar of minder. Aldus wordt een verschillende behandeling ingevoerd die hoofdzakelijk gestoeld is op de nationaliteit van de gebruiker, zonder dat dit op het eerste gezicht pertinent is ten aanzien van het doel van de regeling.

4.2. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen – te dezen gebruikers – wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Dezelfde regels verzetten er zich overigens tegen dat categorieën van personen, die zich ten aanzien van de aangevochten maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Wanneer wordt voorzien in een regeling waarbij het bedrag van de gebruikersbijdrage afhankelijk is van de financiële draagkracht en de gezinslast van de gebruiker, moet gebruik gemaakt worden van categorieën die, noodzakelijkerwijs, de verscheidenheid van toestanden slechts met een zekere graad van benadering opvangen. Het beroep op dat procedé is niet onredelijk op zich; niettemin moet worden onderzocht of hetzelfde geldt voor de wijze waarop het werd aangewend. De maatschappelijke keuzen die bij het inzetten van middelen moeten worden gemaakt, behoren tot de beoordelingsvrijheid van de regelgever. Dergelijke beleidskeuzen, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, mogen slechts worden afgekeurd indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.¹ Wanneer in een regeling verscheidene categorieën van gebruikers worden bepaald die onderling verschillen volgens hun situatie, mogen daarbij geen criteria van onderscheid worden gehanteerd die irrelevant zouden blijken te zijn.²

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan alvast worden afgeleid dat het gegeven dat voor een uitkering rekening wordt gehouden met het beroepsinkomen van de echtgenoot van de rechthebbende of van de persoon met wie hij een huishouden vormt, alsook het gegeven dat rekening wordt gehouden met het al dan niet samenleven met een persoon die inkomsten heeft en waarmee de rechthebbende een huishouden vormt, op zich beschouwd niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel.³ Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt voorts dat de juridische toestand van een samenwonende die is gehuwd, van een samenwonende die een verklaring van wettelijke samenwoning heeft afgelegd en van een samenwonende die noch gehuwd, noch wettelijk samenwonend is, verschilt, zowel wat zijn plichten tegenover de persoon met wie hij samenwoont als wat zijn vermogensrechtelijke toestand betreft.⁴ Die verschillen kunnen een verschil in behandeling tussen die drie categorieën van samenwonenden verantwoorden, maar die verschillende behandeling moet op een afdoende wijze in verband kunnen worden gebracht met de aard van de genomen maatregel of zijn doel. De vraag rijst dan of de concrete uitwerking van een dergelijk onderscheid en met name de zo-even geschetste gevallen van verschillende *c.q.* gelijke behandeling wel in overeenstemming zijn met het gelijkheidsbeginsel.

¹ GwH 13 oktober 2011, nr. 157/2011, B.4-B.5; 12 januari 2005, nr. 4/2005, B.4; 12 juni 2012, nr. 72/2012, B.9.1.

² GwH 1 september 2008, nr. 132/2008, B.4.

³ GwH 30 mei 2000, nr. 65/2000; 10 november 2011, nr. 170/2011.

⁴ Zie bv. GwH 6 april 2011, nr. 53/2011, B.6.

Alleszins lijkt de verschillende *c.q.* gelijke behandeling niet te kunnen worden verantwoord vanuit de loutere doelstelling om de gebruikersbijdrage te bepalen aan de hand van de financiële draagkracht en de gezinslast van de gebruiker, aangezien in de gevallen van wettelijke of feitelijke samenwoning de inkomsten van de samenwonenden evenzeer worden gedeeld als in een huwelijk.

4.3. De gemachtigde verklaarde in dit verband het volgende:

“Voor de berekening van de gebruikersbijdrage in de gezinszorg wordt nu rekening gehouden met het gezamenlijk belastbaar inkomen van het ‘gezin’, waarbij met ‘gezin’ ‘de gebruiker en zijn generatiegenoten’ die op hetzelfde adres wonen, worden bedoeld.

Nu voeren de diensten gezinszorg de bijdrageberekening manueel uit. Het is echter de bedoeling om de bijdrageberekening te automatiseren door gebruik te maken van de codes van het Rijksregister (RR) en door aan de hand van die codes de inkomensgegevens van de gebruiker en de generatiegenoten die op hetzelfde adres wonen, op te vragen bij de FOD Financiën.

Op basis van het Rijksregister worden alle meerderjarige personen die op het adres van de gebruiker zijn gedomicilieerd, beschouwd als behorend tot diens gezin. Aan de hand van de familieverbanden, zoals die blijken uit de RR-codes, zouden de generatiegenoten van de gebruiker kunnen worden bepaald door, uit die categorie van meerderjarige personen, de ascendenten en descendenten van de gebruiker en van diens partner uit te sluiten.

Er stelt zich dan wel een probleem als een gebruiker of een persoon die op hetzelfde adres woont RR-code 12 (‘zonder familieverband’) heeft, zodat op basis van de RR-codes niet kan worden achterhaald of het al dan niet om generatiegenoten gaat. Dit is het geval voor de feitelijke partner.

Om daaraan te verhelpen hebben we voorgesteld om de generatiegenoten van de gebruiker als volgt te bepalen: de personen die met de gebruiker op hetzelfde adres wonen en die maximaal 15 jaar jonger of ouder zijn dan de gebruiker.

Het Grondwettelijk Hof en de Raad van State stellen in verband met het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel: ‘De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.’ (o.a. Grondw. H., arrest nr. 1/94 van 13 januari 1994 en arrest nr. 2/98 van 14 januari 1998).

De woorden ‘redelijk verband van evenredigheid’ in bovenstaand citaat wijzen erop dat het Grondwettelijk Hof bij die toetsing een zekere terughoudendheid aan de dag legt zodat het een decretale regeling alleen in geval van kennelijke onevenredigheid sanctioneert. Het Grondwettelijk Hof benadrukt overigens dat het geen beoordelingsvrijheid bezit die vergelijkbaar is met die van de democratisch verkozen wetgevende vergaderingen, evenals dat het hem niet toekomt te oordelen of een decretale regeling opportuun of wenselijk is, noch na te gaan of het door de bevoegde wetgever nagestreefde doel ook nog door een andere decretale regeling zou kunnen worden bereikt.

(ALEN A., Handboek van het Belgisch Staatsrecht, Deurne, 1995, blz. 282-283, nr. 308 en de daar aangehaalde rechtspraak).

In casu ligt het in de bedoeling om het bestaande systeem te continueren waarbij de bijdrage in de gezinszorg wordt berekend op het inkomen van de gebruiker en van diens generatiegenoten die met hem op hetzelfde adres wonen. Om met betrekking tot die berekening de werklast van de diensten voor gezinszorg te verlagen en, daarmee samenhangend, de kosten voor die diensten en voor de Vlaamse overheid te beperken, wil men die bijdrageberekening automatiseren. Daarvoor worden RR-codes gebruikt of wordt een leeftijdscriterium gehanteerd, maar het gebruik van die codes of dat criterium kan ertoe leiden dat soms personen die in feite generatiegenoten van de gebruiker zijn en met hem samenwonen, toch voor de berekening van de bijdrage niet in aanmerking zullen worden genomen. Dit leidt dan tot een verschillende behandeling van generatiegenoten in die zin dat het inkomen van de enen wel, en van de anderen niet, in aanmerking wordt genomen bij de bijdrageberekening. Dit leidt dan tevens tot een verschillende behandeling van gebruikers, in die zin dat niet voor alle gebruikers de bijdrage zal worden berekend op basis van de inkomsten van alle met hen samenwonende generatiegenoten. Die verschillende behandeling zou er kunnen toe leiden dat in een vergelijkbare feitelijke situatie aan de ene gebruiker een hogere bijdrage wordt aangerekend dan aan de andere.

De maatregel streeft o.i. een geoorloofd doel na, namelijk de automatisering van de bijdrageberekening die, zoals totnogtoe, verloopt op basis van het inkomen van de gebruiker en zijn generatiegenoten. Die automatisering gebeurt met het oog op werklastverlaging voor de diensten en op kostenbesparing voor de Vlaamse overheid.

Het systeem dat het mogelijk maakt om die automatische bijdrageberekening op de meest efficiënte en budgetvriendelijke manier te laten verlopen laat niet toe om criteria te hanteren waarbij in alle omstandigheden alle generatiegenoten van een gebruiker kunnen worden gevat. Dit systeem noopt er blijkbaar toe om te werken met categorieën van personen die vertaald worden naar familieverbanden (vader, zoon, ...) of naar leeftijdscategorieën, maar het gebruik van die categorieën laat niet toe om op een sluitende wijze steeds alle betrokken generatiegenoten van de gebruiker te vatten.

Al is de situatie niet volledig vergelijkbaar, ook in de fiscale regelgeving bij het vaststellen van bedragen of tarieven wordt niet zelden met verschillende categorieën gewerkt die slechts een benadering van de werkelijkheid zijn, omdat het vaak niet mogelijk is elke concrete situatie afzonderlijk te regelen. Ook voor die werkwijze worden redenen ingeroepen die verband houden met de efficiënte werking van de administratie en met het budget. In meerdere arresten heeft het Grondwettelijk Hof begrip getoond voor die werkwijze. (...) Uit die rechtspraak volgt dat een overheid, om redenen van doeltreffendheid (efficiëntie) en budgetvriendelijkheid, kan opteren voor een systeem waarbij niet iedere situatie afzonderlijk wordt beschouwd, maar waarbij een indeling in categorieën wordt gehanteerd die slechts op vereenvoudigende en benaderende manier met de realiteit overeenstemt. Het is daarbij onvermijdelijk dat soms situaties die in de praktijk niet of nauwelijks verschillend zijn, toch ongelijk worden behandeld. Die ongelijke behandeling in sommige feitelijke situaties hoeft daarom nog niet te betekenen dat het systeem geen redelijk verband van evenredigheid vertoont met het beoogde doel.

Het feit dat door het hanteren van categorieën (RR-codes met betrekking tot familieverbanden of een leeftijdscategorie) soms generatiegenoten van de gebruiker, die op hetzelfde adres wonen, niet in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van het gezamenlijke gezinsinkomen voor de berekening van de gebruikersbijdrage, hoeft dus nog niet te betekenen dat de maatregel geen redelijk verband van evenredigheid vertoont met het vooropgestelde doel. Wel zou het aantal generatiegenoten dat door het systeem niet

wordt gevat, beperkt moeten zijn. Er dient dan ook te worden gekozen voor het (meest adequate) criterium dat het minste aantal generatiegenoten uitsluit.

Door toepassing van een cumulatieve toepassing van de beide voorgestelde criteria (echtgenoot en leeftijdsverschil) zullen bijna alle generatiegenoten van de gebruiker kunnen worden gevat. Men zou dan eerst van alle meerderjarige personen die met de gebruiker samenwonen, de ascendenten en descendenten van de gebruiker en zijn echtgenote (in de ruime betekenis, dus inclusief tantes, ooms, neven en nichten) uitsluiten. Op personen van wie het familieverband niet vaststaat (RR-code 12) zou men dan het leeftijdscriterium (maximaal 15 jaar jonger of ouder dan de gebruiker) toepassen.

(...)

We willen met de omschrijving ‘generatiegenoten’ op een automatische manier de huishoudens vatten, waarvan we veronderstellen dat zij een huishouden vormen. De bedoeling is ook dat een zorgbehoevende oudere die bij zijn kinderen gaat inwonen, niet financieel wordt afgestraft doordat zijn inkomen dan plots wordt samengeteld met dat van zijn kinderen bij wie hij woont. Daarom bakenen we op een zelfde domicilie generatiegenoten af. We gaan ervan uit dat die inwonende zorgbehoevende ouder apart blijft instaan voor zijn levensonderhoud en dat de bijdrage moet berekend blijven op zijn eigen inkomen en niet op het inkomen van iedereen die op dat domicilie woont. Op die manier vermijden we mantelzorg financieel af te straffen.

Om ter vermijden dat echtgenoten en feitelijke partners ongelijk worden behandeld, zijn er twee mogelijkheden:

1. We laten het criterium echtgenoten vallen en werken enkel met het leeftijdsverschil als criterium

Dit zou kunnen maar ons wel een stuk verder afbrengen van onze doelstelling om ‘generatiegenoten’ te vatten, want dan [wordt] het aantal koppels waarvan het inkomen niet wordt samengeteld [...] verminderd. We zullen dus bovenop een aantal uitzonderingsgevallen van feitelijke partners die meer dan 15 jaar verschillen nog een aantal gehuwde partners hebben die meer dan 15 jaar verschillen. De groep van koppels met meer dan 15 jaar verschil die dus als aparte gezinnen worden beschouwd, wordt m.a.w. groter, terwijl we voor de echtgenoten kunnen werken met een eenvoudige gegevensstroom en we dus het vermoeden op basis van 15 jaar leeftijdsverschil niet nodig hebben. Bovendien moeten we die andere criteria dan ook laten (oom, tante, broer ...) en dan louter werken met de 15 jaar. Dit zal in de praktijk wellicht [meer] discussiegevallen opleveren dan nu met de combinatie van de twee criteria.

2. We zorgen ervoor dat feitelijke partners die meer dan 15 jaar verschillen op dezelfde manier worden behandeld als gehuwden die meer dan 15 jaar verschillen.

Een piste zou dan zijn dat de diensten manueel het gezin kunnen aanpassen in situaties waar de feitelijke partner meer dan 15 jaar verschilt. Dit gaat niet elektronisch want er is geen authentieke bron om ons op te baseren voor het vaststellen van het feitelijk partnerschap. Dit veronderstelt dus dat de diensten de gezinsdatabank moeten kunnen wijzigen. Er zal geen controle mogelijk zijn op de invoer door de diensten want we kunnen enkel zien of die bijgevoegde feitelijke partner op hetzelfde domicilie woont maar niet of dit wel de partner is dan wel bijv. een inwonende zorgbehoevende. Om dit in te voeren zal de dienst het INSZnummer moeten vragen aan die feitelijke partner om een hogere bijdrage te kunnen aanrekenen. Dit is niet eenvoudig aangezien men dan vanuit een soort vermoeden die vraag moet stellen tijdens een momentopname. Jaarlijks moet dit opnieuw gebeuren. Dit zou ook heel duur zijn om de ICT zowel van de diensten als de overheid hieraan aan te passen en ook niet meer haalbaar voor 1.1.2013. Het zou ook afbreuk doen aan onze doelstelling van vereenvoudiging en vooral onze doelstelling om

de diensten geen administratieve taken meer op te leggen en zo weinig mogelijk situaties te hebben met een beoordelingsmarge voor de diensten die invloed kan hebben op de bijdrage.

In elk geval moeten we na de inwerkingtreding de regeling goed opvolgen en evalueren om na te gaan welke probleemgevallen zich in welke mate voordoen. Vandaar is ook de geleidelijke inwerkingtreding erg belangrijk.”

Wat betreft de gebruikers met een zgn. “bisnummer”, waarvoor in geen enkel geval wordt nagegaan of ze tot een huishouden behoren, verklaarde de gemachtigde nog het volgende:

“Dit is (...) niet te achterhalen via de [Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid]. Er is geen authentieke bron die de gezinssamenstelling bijhoudt van deze groep. Daarom werd ervoor gekozen om voor deze zeer beperkte groep deze oplossing te kiezen.

[...]

De enig mogelijke oplossing lijkt me dat er manueel wordt nagegaan bij deze Bisnummers wat de gezinssituatie is of dat we het gezin anders definiëren. Dit tweede lijkt me geen optie omdat zowel de gezinszorg zelf als de draagkracht zich per definitie op gezinsniveau bevinden. Het eerste zou een mogelijkheid zijn maar het is een zeer dure oplossing (ik besef dat dit wellicht geen argument is) omdat het hele systeem dan moet zo gebouwd worden dat er individuele aanpassing van het gezinsbegrip mogelijk is (cf. infra). Het gaat ten slotte over een zeer beperkte groep. Momenteel zitten er in totaal 26 cliënten met een bisnummer in Vesta (rekening houdend met de ganse periode dus vanaf 1/1/2009 tot nu). Het gaat over een verhouding van 26 op ongeveer 300.000 dossiers. In 2012 - 8 actieve dossiers met een bisnummer, waarvan er 6 prestaties ontvangen (de 2 andere zouden in principe kunnen afgesloten worden). Ik denk dat we kunnen aangeven dat het jaarlijks over 7 tot 8 cliënten gaat op een totaal van ongeveer 130.000. Bovendien leidt zo'n manuele toepassing op het terrein vaak ook tot verschillende toepassingen en interpretaties, die zeer moeilijk te controleren zijn.”

4.4. Uit het antwoord van de gemachtigde kan worden opgemaakt dat het doel van de maatregel vooral verband houdt met de bezorgdheid om de berekening van de gebruikersbijdrage te automatiseren aan de hand van de verblijfsgegevens en de gegevens over de familieverbanden, afkomstig van het rijksregister en de inkomensgegevens afkomstig van de FOD Financiën. De omstandigheid dat de overheid de thans complexe en tijdrovende wijze van berekening van de bijdrage voor gezinszorg wenst te vervangen door een meer eenvoudige en efficiënte werkwijze, betekent echter nog niet dat de overheid de berekening van de bijdrage uitsluitend kan baseren op gegevens die op geautomatiseerde wijze beschikbaar zijn, wanneer die gegevens niet voldoende adequaat zijn om de *sub* 4.2 geschetste gevallen te regelen op een wijze die verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel.

De suggestie van de gemachtigde om het criterium van het gehuwd zijn te schrappen en enkel het criterium van het leeftijdsverschil van vijftien jaar te hanteren, stuit op dezelfde bezwaren, om de redenen die zij zelf aanhaalt: er worden namelijk nieuwe gevallen van ongelijke behandeling in het leven geroepen waarvan de verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel eveneens twijfelachtig is.

Het komt de Raad van State voor dat het schrappen van zowel het criterium van het leeftijdsverschil als dat van het gehuwd zijn, zoals de gemachtigde in een tweede suggestie

lijkt aan te geven, uiteindelijk nog het meest in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel, mits voorzien wordt in de mogelijkheid van de gebruiker om aan te tonen dat hij geen partner is van de persoon waarvan het inkomen in aanmerking wordt genomen. Om dezelfde reden lijkt te moeten worden afgezien van de uitzondering voor gebruikers met een zgn. “bisnummer”, bedoeld in artikel 3, § 2, van het ontwerp, ook indien dat een handmatige verwerking van deze beperkte categorie van gebruikers zou impliceren.

Artikel 4

5. Hoewel de nota aan de Vlaamse Regering verduidelijkt wat met collectieve woonvormen bedoeld wordt, bevat de tekst van artikel 4 van het ontwerp geen enkele precisering van deze omschrijving. Het verdient aanbeveling, omwille van de rechtszekerheid, om dit begrip in de tekst zelf van het ontwerp te verduidelijken.

Artikel 21

6. Artikel 21 van het ontwerp bevat een overgangsbepaling, waarbij een ongelijke behandeling wordt ingesteld tussen gebruikers die in 2012 en in 2013 telkens ten minste één keer hulp hebben ontvangen van een dienst bedoeld in artikel 1, 2°, van het ontwerp en gebruikers die in minstens één van die twee jaren geen dergelijke hulp hebben ontvangen. De gemachtigde verklaarde dat met deze verschillende behandeling enerzijds wordt vermeden dat gebruikers plots worden geconfronteerd met nieuwe bedragen en dat het anderzijds wordt mogelijk gemaakt dat de meeste gebruikers uit de oude regeling verdwijnen.

Er kan echter niet worden uitgesloten dat de nieuwe regeling voor bepaalde gebruikers die in 2012 en in 2013 telkens ten minste één keer hulp hebben ontvangen, gunstiger is doordat de bijdrage op grond van de nieuwe regeling voor hen lager uitvalt. De Raad van State ziet geen verantwoording, in het licht van het gelijkheidsbeginsel, waarom voor die gebruikers niet de mogelijkheid bestaat om reeds vanaf 1 januari 2013 onder de nieuwe regeling te vallen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

J. SMETS